

20 REZERVIRANO ZA VAS

DOLENJSKI LIST :: 4. junija 2020 :: urednistvo@dolenjskilist.si

POPRAVKI IN ODGOVORI

Vsa besedila v rubriki Popravki in odgovori so nelektorirana. Zaključek redakcije za rubriko je v torek ob 9. uri. Za pisma, mnenja in poročila bralcev pa si uredništvo pridržuje pravico, da jih objavlja po lastni presoji ter jih po potrebi oblikuje in skrajša.

Problema ne bi smelo biti

DL 22, 28. maja

V Dolenjskem listu z dne 28. 5. 2020 je v prispevku Problema ne bi smelo biti minister za okolje in prostor (MOP) Andrej Vizjak v zvezi z gradnjo tretje razvojne osi – jug (3ros-jug) izjavil, da meni, da gre za problem, ki se v pravni državi ne bi smel zgoditi, saj je uredba od državnem prostorskem načrtu (DPN) za ta odsek že sprejeta, zato ni več časa za diskusijo o primernosti ali neprimernosti trase. Civilna iniciativa 3. razvojna os – jug (CI 3ROS-jug) pozdravlja mnenje ministra, saj mora biti pot, po kateri se pride do cilja, v pravni državi zakonita. A ob pripravi DPN za 3ros-jug ni bila.

V letu 2008 so bile izdelane študije variant poteka 3ros-jug z izborom variante Vzhodna C, ki določa priključek 3ros-jug izven naselij Novega mesta in gradnjo mestnih obvoznic na vzhodu in zahodu Novega mesta. Vlada je leta 2009 s sklepom naložila, da se mora DPN izdelati za to varianto. V letu 2011 so javnosti oblastniki predstavili osnutek DPN s potekom 3ros-jug skozi stanovanjske soseske Novega mesta. Že takrat so rekli, da možnosti za sprememb trase ni, kljub protestu, zapisanem v sklepu zbora 177 občanov Novega mesta v letu 2012. Uradniki ministrstva so v tekstu gradiva za vlado v letu 2012 napisali kup laži (da 3ros-jug poteka mimo naselij, da je bil potek trase izbran na podlagi študije več variant ter da so bile te predstavljene javnosti). Pridobili smo zabeležko sestanka pisarne MOP iz leta 2010, kjer so na internem sestanku predstavniki mestne občine predlagali, da naj se na traso vzhodne mestne obvoznice umesti 3ros-jug in zapisali, da to ne sme priti v javnost, da ne bo novih preverjanj in medijskih razprav.

DPN še danes ni razveljavljen, čeprav je na to opozorila tudi Evropska komisija v letu 2016. Minister pravi, da so z interventnim zakonom poskrbeli, da se lahko tudi okoljevarstveni postopki, ki še niso končani, prelevijo v integralni postopek. Glede tega je interventni zakon samo uzakonjanje že uzakonjenega v letu 2018, ko je bil sprejet gradbeni zakon, po zahtevah Evropske komisije iz 2016, a se ta ne upošteva. Pred Agencijo za okolje že dve leti teče postopek, ki ni integralni, zato da civilne iniciative nimajo možnosti sodelovanja v tem postopku. Zdaj pa se z interventnim zakonom lovi zadnji vlak za črpanje evropskega denarja, ker je bila država marca 2020 obveščena, da bo EU financirala samo DPN-je, ki so v skladu s pravom EU in ki imajo dovoljenja, pridobljena v integralnem postopku. Hvalisanje ministra, da so poskrbeli, da bodo »postopki bolj imuni na vlaganja pravnih sredstev nasprotnikov«, pa spet ne bo všeč Evropski komisiji.

3ros-jug ni obvoznica. Zaradi njene gradnje bo štiri leta zaprt avtocestni priključek Novo mesto vzhod, ki pa z gradnjo obvoznice ne bi bil. Vemo, kako je v Novem mestu, če se mesec dni gradi infrastruktura. Kako bo šele štiri leta s prometom zgolj na AC NM zahod in izvozom AC Kronovo? O tem pa tudi naš župan nič ne pove.

CI 3ros-jug bo storila vse, da se bo gradnja 3ros-jug začela, ko bodo za njeno gradnjo na ustreznih lokaciji v duhu pravne države izpolnjeni pogoji. Pravna država varuje interese vseh, ne le oblasti. Ali bo nastal problem ali ne, je torej odvisno le od določevalcev.

Mateja Jaklič, predstavnica Civilne iniciative 3ROS-jug

DAN SLOVENSKEGA KRVODAJALSTVA

V Sloveniji vsakih pet minut nekdo potrebuje kri

Leta 1945 je bil v Ljubljani ustanovljen transfuzijski oddelek pri Centralni vojni bolnici, 4. junija pa smo v Sloveniji odvzeli prve odmerke krvi in jih tudi konzervirali, kar pomeni začetek transfuzijske službe. Od 1953 je v Sloveniji uvedeno brezplačno, prostovoljno in anonimno krvodajalstvo, kar pomeni, da Rdeči križ Slovenije organizirano izvaja krvodajalske akcije že 67 let.

Skupaj s številnimi podjetji, društvi, organizacijami ter drugimi skupinami Rdeči križ Slovenije in območna združenja v sodelovanju s transfuzijsko službo načrtujejo več kot 1.160 krvodajalskih akcij na leto. Približno 381 je med njimi terenskih akcij.

Na območju Območnega združenja RKS Novo mesto je bilo letos do začetka tega tedna 1.950 odvzemov na Centru za transfuzijsko dejavnost Novo mesto, kar je 9 odst. manj v istem obdobju lani. Prvič je kri darovalo 155 krvodajalcev, lani v istem obdobju 185. Na terenski akciji januarja v Šentjerneju je bil odziv enak kot lani. Letos smo imeli štiri darovalce krvi, ki so kri darovali sto- ali večkrat, in sicer dva 100-krat ter po en 110-krat in 120-krat. Dva smo lahko pričakali na jubilejnem odvzemu krvi, dvema pa smo zaradi covid-19 poslali čestitko po pošti. Epidemija covid-19 v Sloveniji je čez noč spremenila način in oblike preskrbe s krvjo ter s tem organiziranja krvodajalskih akcij. Transfuzijska služba je uvedla telefonsko naročanje na odvzem krvi za vse transfuzijske oddelke in terenske krvodajalske akcije kot dodatne zaščitne ukrepe, s katerimi krvodajalcem in zaposlenim omogočajo varno okolje in varen odvzem krvi.

Naša naloga je bila, da na podlagi navodil Zavoda RS za transfuzijsko službo (ZTM) krvodajalce obveščamo o zaščiti krvodajalcev in zaposlenih v transfuzijskih centrih in oddelkih ter na terenskih krvodajalskih akcijah. Nanje smo vabili samo krvodajalce tistih krvnih skupin, ki so jih v zdravstvu potrebovali za zdravljenje. Krvodajalce smo vabili na darovanje krvi prek SMS ali osebnih vabil. Od 12. marca do 1. aprila je bilo odpovedanih ali prestavljenih v transfuzijske centre pet terenskih krvodajalskih akcij na območju Slovenije. Nekatere so namesto dva trajale le en dan. Obisk prirejenih krvodajalskih akcij je pokazal, da krvodajalstvo ostaja najbolj množična solidarnostna akcija državljanov v Sloveniji. Od 1. junija se krvodajalske akcije odvijajo prek predhodnega naročanja. Krvodajalci pokličejo transfuzijsko službo Novo mesto na 01/54 38 340 in se naročijo na darovanje krvi ter tako potrjuje prihod.

Rdeči križ Slovenije se ob 4. juniju iskreno zahvaljuje vsem krvodajalcem in krvodajalcem in vsem, ki prispevate, da vir krvi nikoli ne presahne. V počastitev praznika bo župan MO Novo mesto Gregor Macedoni tradicionalno simbolično sprejel deset krvodajalk in deset krvodajalcev. V sredo, 3. junija, je potekala terenska krvodajalska akcija v OŠ Šentjerneje.

Krvodajalcem sporočamo, da bomo tudi

Krvodajalski odvzem in ekipa na Centru za transfuzijsko dejavnost Novo mesto v času ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni covid-19 (foto: OZ RKS Novo mesto)

letos nadaljevali podeljevanje priznanj krvodajalcem z območja delovanja Območnega združenja RKS Novo mesto. Odpovedali pa smo izlet za krvodajalce in nekaj piknikov po krajevnih organizacijah, ki so bili za redne darovalce krvi. Barbara Ozimek, sekretarka OZ RKS Novo mesto

AKADEMIK MILČEK KOMELJ

Podpredsednik SAZU

NOVO MESTO, LJUBLJANA - Dolenjska ima znova svojega moža v vrhu najvišje nacionalne znanstvene in umetnostne ustanove, Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU). Potem, ko je prvi predsednik Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani postal v Novem mestu rojeni Rajko Nahtigal (1877-1958), slovenski slavist, filolog, akademik in pedagog, je bil prejšnji teden za podpredsednika za področje humanistike, družboslovja in umetnosti izvoljen Novomeščan Milček Komelj.

Gre za doktorja znanosti, izrednega profesorja Oddelka za umetnostno zgodovino Filozofske fakultete v pokoju. Milček (Bogomil) Komelj, ki je tudi častni občan Novega mesta in predsednik Kulturnega društva Severina Šalija, se je rodil 16. novembra 1948 v Novem mestu. Je diplomirani umetnostni zgodovinar in profesor slovenščine, doktor umetnostnozgodovinskih znanosti.

Maturiral je na gimnaziji v Novem mestu, kjer se je posvečal risanju in pesnjenju ter se od otroštva spoznaval s tamkajšnjim kulturnim izročilom tako imenovane novomeške pomladi in se seznanjal z umetniki, posebej z Božidarjem Jakcem. Diplomiral je s temo o slikarju Vladimirju Lamutu, magistriral s temo o slovenskem ekspresionizmu v upodabljanju umetnosti in leta 1984 doktoriral s tezo o mladem Jakcu.

Leta 2008 je bil izvoljen za rednega člana Evropske akademije znanosti in umetnosti v Salzburgu v razred za umetnost, 5. maja 2011 pa za izrednega člana SAZU, prav tako v razred za umetnost. Kot polihistorični poznavalec in etični pre-

Milček Komelj (Foto: L. M.)

sojevalec umetniških del je bil povabljen v številne žirije za mednarodne in malone vse slovenske umetniške nagrade, imel je vrsto predavanj na slovenskih in mednarodnih simpozijih in na stotine predstavitev umetnikov na razstavah. Opravljal je številne pomembne funkcije in bil veskoki kulturno in družbeno dejaven. Njegova bibliografija obsega nad 1500 besedil, vrsto monografij, razprav, študij in predstavitev ustvarjalcev ter tri pesniške zbirke. Prejel je študentsko Prešernovo nagrado, plaketo mesta Ljubljane, Župančičevo nagrado, častno plaketo ZDSL in je častni občan Novega mesta. Ob 60-letnici ga je skupina 44 umetnikov kot eno osrednjih osebnosti slovenske znanosti, umetnosti in kulture počastila z jubilejnim zbornikom Otoki umetnosti, Milčku Komelju na 60. postaji. Kulturno društvo Severina Šalija Novo mesto pa mu je ob 70-letnici na pobudo Francija Koncilije v sozaložništvu s Slovensko matico izdalo jubilejno monografijo z naslovom Milček Komelj: Življenje z umetnostjo. L. M.

BINKOŠTI NA ZAPLAZU

Koprivčevim odličje novomeške škofije

Na binkošti je v osrednjem romarskem središču novomeške škofije na Zaplazu potekala slovesnost ob godu bl. Alojzija Grozdeta. Letos je bilo še posebej slovesno, saj mineva deseta obletnica beatifikacije bl. Alojzija. Med mašo, ki se jo je udeležilo lepo število duhovnikov in vernikov, je škof Andrej Glavan podelil odličje sv. Jožefa družini Koprivc iz Stare Gore v župniji Mirna v zahvalo in priznanje za pričevanje zgledega, ljubečega krščanskega življenja ter odprtost za življenje. Družina Koprivc, ki je z enajstimi otroki menda najštevilnejša družina v novomeški škofiji, je z dvema pesmima obogatila tudi bogoslužje na Zaplazu. Škof je v pridigi poudaril, da za Božjo ljubezen na poseben nemučeniški način pričujejo tudi starši Koprivc, ki se žrtvujejo za številno družino. Po maši so zbrani skupaj zapeli še Grozdetove litanije pred njegovimi relikvijami in se priporočili Bogu za varstvo slovenskega naroda in mladine. (L. Markelj, foto: Jože Potrpin)